

S. E.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

726.5

Amiről a Rókus-kápolna új szobrai beszélnek

St. Rókus templom

S. E.

Idő

"1711/1958"

Forrás:

Restreyer Kiadó

Személy

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

1958. 9. 25

A Rókus-kápolna Budapesten áll, mégis kapcsolatban van a megyével; névadója is volt és összeépült a megye kórházával, a régi Rókus-kórházzal.

A kápolna az ellenforradalmi harcokban súlyosan megromlódott. Nemcsak az épülete, hanem a tornya alatt és a homlokzatán álló szobrok is. Az épületet már régen műemléknek nyilvánították, nem úgy a szobrait. Ez a kápolna ugyanis, amit az 1711. évi nagy pestisjárványból megmenekedett pesti polgárok — nagyobbára derék iparúzó mesterek és legények — úgyszólván a maguk kezével emeltek majd negyed évezrede, rendkívül érdekes építészeti emlék. Barokk stílusa mentes a barokkot jellemző bőséges pompától. A török hódoltság alól felszabadult, elszegényedett Magyarországon alapult ki ez a szerény barokk, mert nem tellett ebben az időben drága, aranyozott díszítésre, sem kőfaragó mesterek csodálatos ornamenseire.

De a kápolna homlokzatát mégis szobrokkal ékesítették, sőt a torony alsó párkányzatára mértékletes hatású díszítésként két kővázát helyeztek. És éppen ez a szerénység teszi műtörténeti szempontból nevezetessé a Rókus-kápolnát.

Az ismeretlen mesterek eredeti barokk-szobrai alig két-száz évig díszítették a kápolnát. Ennyi idő alatt kótes-

A restaurált kápolna barokk stílusú új szobrai

tük máladozni kezdett, sőt 1907-ben az egyik szobor feje is levált és a járdára zuhant. Megijedt ettől Tihanyi Károly, a Rókus-kápolna akkori plébánosa, nyomban sürgős beadványt intézett a főváros tanácsához s közbiztonsági okokból valamennyi szobor és a két kőváza azonnali eltávolítását kérte. A főváros mérnöki hivatala csatlakozott a plébános kéréséhez azzal, hogy a „szobrok amúgy sem bírnak műbecsrel”. Műtörténészeket,

szobrászokat senki sem kérdezett meg, ehelyett úgyszólván statáriálisan kiírtották a régi szobrokat, kalapáccsal pozdórájává törték a magyar művészettörténetnek ezeket a pótolhatatlan emlékeit. Holott némelyik szobor még restaurálható, a többi meg újra kifaragható lett volna.

Félszázad előtt

bizony így bán-tak el műemlékekkel, sőt ház-szálon múltott, hogy magát a kápolnát is le nem bontották. Ettől az emlékpusztítástól csak „takarékosági okokból” állottak el. Később pedig egy szombathelyi szobrásznál a szentimentális müncheni iskola sablonjára, az elpusztított szobrok helyére újakat rendeltek. Két szomorú anyagalt a két kőváza helyére is. Ezek a szobrok pusztultak el, vagy sérültek meg súlyosan 1956-ban. Amikor azután másfél esztendeje a kápolna megromlódott épületének helyreállításához hozzáfogtak, elhatározták azt is, hogy a homlokzatot is eredeti formájában, szobrokkal ékesen képezik ki. Most már azonban szakértők tanácsát is kikérték, a művészeti szakemberek pedig úgy döntöttek, hogy a barokk épületre barokk szobrok valók.

Az ötven éve szétrombolt eredeti barokk szobrok mása sajnos, már nem volt elkészíthető, nem maradt fenn róluk semmi dokumentum, még egy

jó fénykép sem. Helyettük egészen új, az épület stílusához alkalmazkodó, barokk ízlésben készült szobrokat rendeltek és a torony alatti párkányzatra két kővázát is, hogy a kápolna külseje mennél inkább visszakapja eredeti formáját.

Nemrég elkészültek

a szobrok, már el is helyezték valamennyit a kápolna homlokzatán lévő fulkékben, illetve tornya alsó párkányzatán. A Rókus-kápolna, ez a szép műemlék tehát most már tökéletesen példázza a régi kor ízlését, művészetét.

Azért, hogy ilyen gondosan végezték el a helyreállítási munkálatokat, elismerés illeti valamennyi hatóságot, amely a restaurálás előkészítésével foglalkozott. Ebben a konkrét esetben nem is fukarkodunk az elismeréssel, hogy más esetekben viszont annál nyomatékosabban hívjuk fel a figyelmet az elhanyagolt műemlékekre és sürgessük megóvásukat. Félő gonddal kell óvni kincseinket. Mert minden műemlék kincs; a nép vagyona.

S. E.

nyomda 1926 — 8891